

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3321/2018. (X. 16.) AB VÉGGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény 41/A. §-a, 75. § (18) bekezdése, a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény 53. § (3) bekezdése, valamint a Fővárosi Törvényszék 77.Pk.64.904/1991/68. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A Csepeli Munkásotthon Alapítvány (székhelye: 1215 Budapest, Árpád út 1–3. képviseli: Nagy József a kuratórium elnöke; jogi képviselője: Zárai Ügyvédi Iroda, dr. Zárai Eszter ügyvéd 1211 Budapest, Központi út 55/B. II/215. a továbbiakban: indítványozó) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése, valamint 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál. Indítványában elsősorban az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (a továbbiakban: Ectv.) 41/A. §-a és 75. § (18) bekezdése, valamint a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (a továbbiakban: Cet.) 53. § (3) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, másodlagosan a Fővárosi Törvényszék 77.Pk.64.904/1991/68. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta.
- [2] Az indítványozó sérelmezte az Ectv.-nek a közhasznú jogállású alapítványokra vonatkozó kiegészítő szabályait. A rendelkezések szerint, ha közhasznú jogállású alapítványban az alapító — több alapító esetében valamennyi alapító — halála vagy jogutód nélküli megszűnése miatt az alapítói jogokat a kuratórium (kurátor) vagy a bíróság gyakorolja, és az alapítvány közhasznú tevékenységei között legalább három a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény szerinti önkormányzati feladat, az alapítói jogok gyakorlójává az indítvánnyal támadott rendelkezés szerint javasolt személy válik. Az alapítvány székhelye szerinti települési önkormányzat képviselő-testületét az alapítói jogok gyakorlójának személyére vonatkozóan javaslatteletti jog illeti meg. A képviselő-testület csak az önkormányzat 100%-os tulajdonában álló gazdasági társaságot javasolhat az alapítói jogok gyakorlójának.
- [3] Az indítványozó álláspontja szerint az Ectv., a Cet. támadott rendelkezései, valamint a Fővárosi Törvényszék 77.Pk.64.904/1991/68. számú végzése – tekintettel arra, hogy az indítvánnyal támadott rendelkezéseken alapul – sértik az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, a VIII. cikk (2) bekezdése szerinti szervezetek létrehozásának szabadságához való jogot, a XV. cikk (1) bekezdése szerinti törvény előtti egyenlőség elvét, a XXIV. cikkben garantált tisztességes eljáráshoz való jogot, valamint a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jogot.
- [4] Az Ectv. támadott rendelkezései – indítványozó szerint – azért korlátozzák a szervezetek létrehozásának szabadságához való jogot [Alaptörvény VIII. cikk (2) bekezdése] mert az alapítói jogkört gyakorló személy kijelölésének eljárása során figyelmen kívül hagyják az alapítói jogokat aktuálisan gyakorló szándékát, és az Ectv. indítvánnyal támadott rendelkezése elvonja az alapítói jogokat gyakorló személytől a kijelölés szabadságát.
- [5] Indítványozó az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdésének sérelmét abban látja, hogy a jogalkotó különbséget tesz a gazdálkodó szervezetek között azzal, hogy csak a székhely szerint illetékes helyi önkormányzat képviselő testülete járhat el és csak a 100 %-ban nyilvánvalóan a helyi önkormányzat tulajdonában álló gazdasági társaság kérhető fel az alapítói jogok gyakorlására.
- [6] Az Alaptörvény XXIV. cikke, valamint XXVIII. cikk (7) bekezdésének sérelmét indítványozó szerint az Ectv. rendelkezéseinek hiányossága okozza, nem épített be ugyanis a jogalkotó az eljárásba jogorvoslati lehetőséget, sem a kuratórium sem más számára (még az ügyészség számára sem), a települési önkormányzat képviselő-

testületének javaslattételéről szóló normatív határozatával szemben, ezen kívül az alapítói jogkört gyakorló részéről még kijelölés sem szükséges.

- [7] 2. A Fővárosi Törvényszék 2014. november 24-én kelt, 77. Pk.64.904/1991/62. számú végzésével állapította meg, hogy az indítványozó alapítvány közhasznú szervezet, amelynek megfelelően alapító okiratát módosította. Az alapítvány kuratóriuma 2015. július 15-én, valamint 2015. július 29-én az alapító okirat módosítására irányuló változásbejegyzési kérelmet terjesztett elő, amely arra irányult, hogy egyrészt az alapítói jogokat az alapító által az alapító okiratban kijelölt személy vagy alapítványi szerv, ennek hiányában a kuratórium gyakorolja, másrészt hogy az alapítói jogokat gyakorló kuratórium az alapítói jogok gyakorlását másra ruházza át.
- [8] E kérelmet – mint nem jogosulttól származót – a Fővárosi Törvényszék 2015. szeptember 16-án kelt, 77.Pk.64.904/1991/68. számú végzésével a Cet. 29. § (1) bekezdés *f*) pontja alapján – tekintettel az Ectv. 41/A. § (1) bekezdésére – elutasította. Az indítványozó e végzés ellen 2015. október 1-jén postai úton nyújtott be fellebbezést, majd az elsőfokú bíróság hiánypótlásra való felhívása után elektronikusan is előterjesztette a fellebbezést. A Fővárosi Ítéltábla 2015. december 17-én kelt, 4.Pkf.27.228/2015/2. számú végzésével a Cet. 29. § (1) bekezdés *c*) pontja alapján a fellebbezést elutasította, mivel azt nem elektronikus úton terjesztették elő. A postai úton határidőben beadott fellebbezés hatálytalan – szól a Fővárosi Ítéltábla indokolása – az ezt követően elektronikus úton előterjesztett fellebbezés pedig határidőn túl érkezett a bíróságra. A Kúria 2016. november 9-én kelt, Pkf.IV.25.116/2016/4. számú végzésével hasonló indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla végzését helyben hagyta. Döntésének indokolásában mind a Fővárosi Ítéltábla, mind pedig a Kúria kitért arra, hogy a változásbejegyzési eljárásban előterjesztett fellebbezést indítványozónak elektronikus úton kellett volna előterjesztenie, a postai úton benyújtott fellebbezés nem hatályos, tehát a postai feladás időpontját a fellebbezési határidő megtartásának vizsgálatánál nem lehet figyelembe venni. Éppen ezért – a Kúria döntésének indokolása alapján – az első fokon eljáró Fővárosi Törvényszéknek a postai úton előterjesztett fellebbezést elkésztettség okán, hivatalból el kellett volna utasítania, azt a hiánypótlásra történő felhívás nem teszi hatályossá.
- [9] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése értelmében a befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [10] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem befogadható, mert az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott tartalmi követelményeknek nem felel meg: az indítványozó nem merítette ki a rendelkezésre álló jogorvoslatokat, ami mind az Abtv. 26. § (1) bekezdés *b*) pontja, mind pedig 27. § *b*) pontja alapján az alkotmányjogi panasz benyújtásának előfeltétele.
- [11] Bár az indítványozó a Fővárosi Törvényszék panasszal támadott 77.Pk.64.904/1991/68. számú végzése ellen fellebbezést terjesztett elő, ám az olyan formai hibában szenvedett, amely miatt érdemben sem a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla, sem pedig a Kúria nem vizsgálta. Formailag hibásan terjesztette elő fellebbezését annak ellenére, hogy erre az első fokon eljáró bíróság hiánypótlással felhívta és jogi képviselővel eljárva tisztában kellett lennie azzal, hogy a Cet. fellebbezés előterjesztésére vonatkozó szabályainak megszegése a kérelem hivatalból történő elutasítását vonja maga után.
- [12] Az indítványozó tehát látszólag ugyan kimerítette a rendelkezésre álló jogorvoslatokat, fellebbezett a panasszal támadott végzés ellen, ténylegesen azonban – mivel fellebbezése formai hibában szenvedett – nem [lásd: 3069/2013. (III. 14.) AB végzést].
- [13] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, 26. § (1) bekezdése, 27. §-a és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *e*) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. október 2.

Dr. Szívós Mária s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/366/2017.

• • •